

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (12.04.2020)

Kesin Olgu: Türkiye (52.167) Dünya (1.610.909) **Ölüm:** Türkiye (1.101) Dünya (99.690)

DSÖ Risk Değerlendirmesi: Küresel seviye - Çok Yüksek

Günün HASUDER Önerisi

“Evde kalmak salgının kontrol edilmesine önemli bir katkıdır.”

Senin de mücadeleye katkın bir süre daha “evde kalarak, evinde yaşayarak” olsun. Cuma günü sokağa çıkma yasağı duyurusu sonrasında sosyal mesafeye uyulmadan topluluklar halinde dışarıda bulunma hastalık bulaş riskini artırmıştır. Bu nedenle on dört gün süreyle izolasyon virüs yayımını azaltmak için gereklidir. Bunun için gerekli düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu-82 ([WHO Situation Report-82](#))

- Yemen son 24 saat içinde ilk COVID-19 vakasını bildirdi.
- DSÖ, COVID ölümlerini bildirmek için bir tanım geliştirdi: “COVID hastalığı ile ilişkili olmayan açık bir alternatif ölüm nedeni olmadığı sürece (ör. travma), sürveyans amacıyla tanımlanan COVID-19 ölümü, olası veya doğrulanmış bir COVID-19 vakasında klinik olarak uyumlu bir hastalıktan kaynaklanan ölümdür.” Hastalık ve ölüm arasında tam bir iyileşme dönemi olmamalıdır.
- DSÖ Genel Direktörü Dr.Tedros, yaptığı son basın toplantısında;
 - Evde kalma kısıtlamalarını bitirmek yönünde geçiş planlaması yapıldığını,
 - DSÖ’nün, kısıtlamaların kaldırılmasını herkes kadar istediğini,
 - Ancak kısıtlamaların çok hızlı bir şekilde kaldırılmasının ölümcül bir dirilişe yol açabileceğini belirtti. [Burada](#)
- DSÖ, COVID-19 virüsünün nasıl yayıldığına ve virüsün dünya çapındaki insanları nasıl etkilediğine ilişkin bilgi sağlayan “**Soru-Cevap sayfasını**” güncelledi. [Burada](#)
- Bugüne kadar, sağlık çalışanı enfeksiyonlarının sayısı hakkında bilgi sağlayan sınırlı sayıda yayın ve ulusal durum raporu bulunmaktadır. Sağlık çalışanlarındaki enfeksiyonu anlamak, onları korumak için gereken spesifik enfeksiyon önleme ve kontrol önlemlerini bildirmek açısından önemlidir.
 - 8 Nisan 2020 tarihi itibarıyla 52 ülkeden 22.073 sağlık çalışanında COVID-19 enfeksiyonu görüldüğü DSÖ’ye bildirildi:
 - Sağlık çalışanlarında görülen COVID-19 enfeksiyonları DSÖ’ye sistematik bir şekilde raporlanmamaktadır.

- Bu nedenle bu sayı, büyük olasılıkla küresel olarak sağlık çalışanlarındaki gerçek enfeksiyon sayısını temsil etmemektedir. [Burada](#) ('Subject in Focus' başlığında)

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)

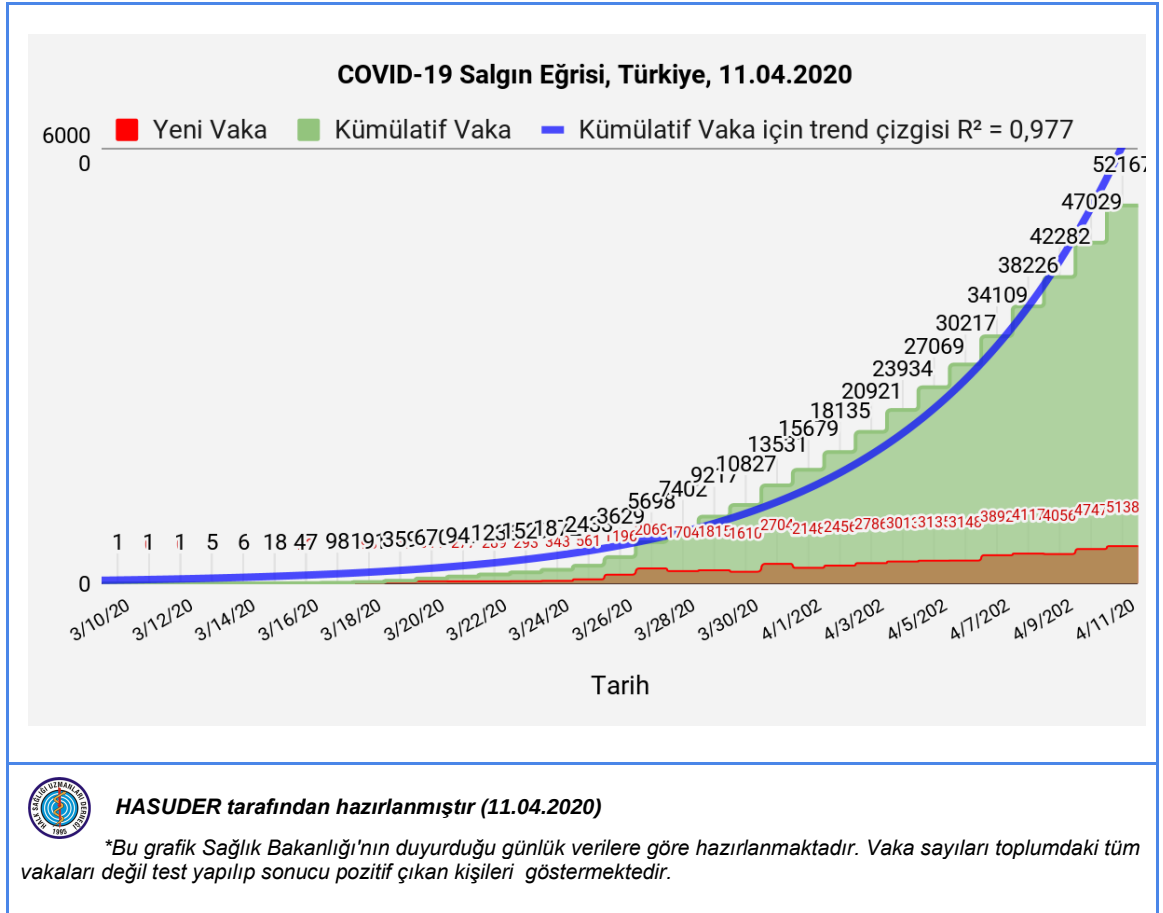
- CDC, "Parklar ve Sosyal Tesisler İçin Kaynaklar"ı yayınladı. Kaynaklarda;
 - Her zaman uygulanması gereken önlemler,
 - Bölgede bir salgın varlığı durumunda uygulanması gereken önlemler,
 - Ziyaretçilere ve park yöneticilerine yönelik tavsiyeler yer almaktadır (11.04.2020).
- [Kaynak](#)

Türkiye'den Haberler

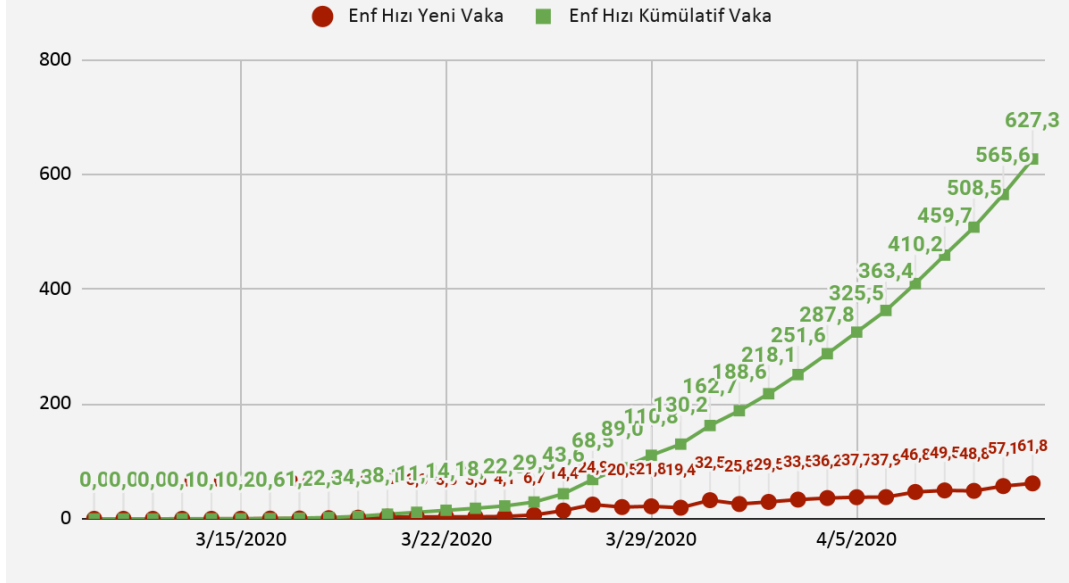
Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
11/04/2020	33.170	15,49	5.138	52.167	95	1101	2,11

Pozitiflik % = Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı x 100

Vaka-Fatalite Oranı % = Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı x 100 [Kaynak](#)

COVID-19 Salgını Enfeksiyon Hızı (1.000.000 Nüfusta), Türkiye, 11.04.2020

HASUDER tarafından hazırlanmıştır. (11.04.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = Günlük Yeni Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı = Kümülatif Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

*Bu grafik Sağlık Bakanlığı'nın duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.

T.C. Sağlık Bakanlığı (SB)

- Sn. Bakan, Twitter hesabında yaptığı bilgilendirmede;
 - 81 ilin İl Sağlık Müdürleri, Bakan Yardımcıları ve Genel Müdürlerin katılımıyla bir telekonferans görüşmesi gerçekleştirildiğini,
 - Mevcut ve ortaya çıkabilecek ihtiyaçların ele alındığını,
 - Bilim Kurulu ve Üniversite Rektörlerinin tedavideki tecrübe ve tavsiyelerinin paylaşıldığını,
 - Vaka sayısının, test sayısındaki artışla birlikte, öngörülebilir düzeyde arttığını ve bu artışın yoğun bakımda tedavi gören hasta sayısında meydana gelmediğini,
 - Türkiye ölçeğinde yoğun bakımda tedavi gören toplam hasta sayısının **İLK KEZ** azaldığını ifade etti (11.04.2020). [Kaynak](#)
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından;
 - “**COVID-19 İmmün Plazma Tedarik ve Klinik Kullanım Rehberi**” yayınlandı (10.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Sn.Bakan,
 - Sosyal yardımlar için hak sahiplerinin %61'ini kadınların oluşturduğunu,
 - Bu yardımlarda kadınlara ödenen miktarlarda artışa gidildiğini,
 - Şartlı Doğum Yardımının 100 TL'ye, Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım Programı kapsamında ödenen miktarın 325 TL'ye çıkarıldığını,
 - Şartlı Sağlık Yardımı, Şartlı Lohusalık Yardımı ve Şartlı Gebelik Yardımı miktarlarının da %29 oranında artırıldığını açıkladı (11.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Adalet Bakanlığı

- Bakanlık, hâkim ve savcı adaylığı mülakatlarının COVID-19 tedbirleri çerçevesinde ileri bir tarihe ertelendiğini duyurdu (11.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

- Bakanlık;
 - Koronavirüsün evsel/kentsel arıtılmış/arıtılmamış atıksularda bulunma ihtimali olduğunu,
 - Bu nedenle atıksuyun kaynağında etkin dezenfeksiyon işlemi yapıldıktan sonra sulama yapılması gerektiğini,
 - Kullanılmış suların sulamada kullanılması hususunun COVID-19 açısından değerlendirilmesi konusunda ülkemiz için yapılan çalışmaların bir rapor hâlinde sunulduğunu ve konuyla ilgili bir rehber yayınlandığını duyurdu (10.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Milli Savunma Bakanlığı

- Türkiye ile Arnavutluk arasından bulunan “Askerî Mali İş Birliği Anlaşması” kapsamında tedariki yapılan 6 adet Ambulans ve 2 adet oksijen kompresörü Arnavutluk Savunma Bakanlığına tören ile teslim edildi (11.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı

- Sn Bakan,
 - Hâlihazırda 63 ildeki yurtlarda karantinada olan 13 bin 968 vatandaşın bulunduğunu (11.04.2020), [Kaynak](#)
 - Bakanlığa bağlı 81 ildeki gençlik merkezlerinde gönüllüler tarafından koruyucu maske üretimine devam edildiğini belirtti (10.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

- Sn Bakan,
 - Video konferansla katıldığı **G20 Enerji Bakanları Toplantısı**'nin ardından yaptığı değerlendirmede;
 - COVID-19 salgınının sosyal hayatı ve ekonomik aktiviteleri son derece yakından etkilediğini,
 - Tüm tüketim maddelerinde olduğu gibi enerji ürünlerinde de ciddi bir daralmanın söz konusu olduğunu,
 - Petrol ve doğalgaz için fiyatların düşüklüğü veya yüksekliğinden ziyade, öngörülemez olmasının ve oynaklığının piyasaları daha olumsuz etkilediğini belirtti.
 - Konuyla ilgili yapılanları ve yapılacakları açıkladı (11.04.2020). [Kaynak](#)
 - Yerli yapım olan bor katkılı el dezenfektanı "BOREL" in Eti Maden tarafından seri üretimine başlandığını ve gelecek hafta satışa sunulacağını bildirdi (11.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

- TTB Merkez Konseyi'nin, SB' nin döner sermaye ek ödemesi konusundaki düzenlemeyle ilgili yaptığı açıklamada;

- Ek ödeme düzenlemesinin sadece bakanlık ve bakanlıkla işbirliği yapılan bakanlık hastanelerinde görev yapan üniversite personelini kapsadığı,
- Aile hekimliği ve üniversitelerde görevli sağlık çalışanlarının kapsam dışında bırakıldığı,
- Sadece pandemi kapsamında hizmet sunulan yerlerde görev yapan hekim grubu için tavandan ödeme yapılacağına görüldüğü,
- Bu durumun “*pandemi hastasıyla yoğun ilgilenen hekim ve çalışan diğer personel ile bu hastalarla ilgili olmayan bazı branşlarda görev yapanlara eşit ödeme yapılmasının haksızlık olacağı*” açıklamasıyla savunulduğu,
- SB hizmet gelirinde önemli bir düşüş olmamışken, asistanların döner sermaye ödemelerinin tavanının %50, yan dal asistanlarının %45, hekimlerin %50, uzman hekimlerin %55, başasistan ve eğitim görevlisinin %60, yan dal uzman tabibinin %65, eğitim görevlisi yan dal uzmanının %70 ve başasistan yan dal uzmanının %75 olarak belirlenmesinin kabul edilebilir olmadığı belirtildi.
 - Söz verilen üç ay süreyle tavandan ödeme yapılması sözünün yerine getirilmesi,
 - Döner sermayenin maaş içindeki etkisinin az olması ve emekliliğe de yansımamış olmasından dolayı daha çok ihtiyaç duyulan emekliliğe yansıyacak genel bir düzenlemenin olması gerektiği vurgulandı.

Ankara Tabip Odası (ATO)

- ATO, “**Pandemide popülist yaklaşım olarak sokağa çıkma yasağı**” başlıklı açıklamasında;
 - Halkın tamamını etkileyen olağanüstü bir sürecin üstesinden gelebilmek için toplumun her kesiminin demokratik katılımının sağlanması gerektiğine,
 - Pandemi sürecinin başarılı bir şekilde yönetilmesinin aşamalarının sürveyans, fiyasyon ve üç aktif tedbir (karantina, izolasyon, tecrit) olduğuna,
 - Sokağa çıkma yasağının epidemiyoloji bilminde salgın süreci yönetiminde yeri olmadığına yer verildi (11.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları (KLİMİK)

- Dernek Başkanı Prof. Dr. Alpay Azap,
 - COVID-19 hastalarının tedavisinde kullanılmaya başlanan plazma tedavisinin hastalığı %100 iyileştirmedeğini,
 - Yan etkileri olabileceği için dikkatli uygulanması gereken bir yöntem olduğunu vurguladı. [Kaynak](#)

HASUDER’den Haberler

- Pandemi Günleri Sohbetlerinin ikincisi Muş’ta görev yapmakta olan Uzm. Dr. Şeyma Görçin Karatekir ile gerçekleştirildi. [Okumak için](#)
- Prof. Dr. Pınar Okyay, Prof.Dr. Mustafa Necmi İlhan, Doç.Dr. Lütfi Saltuk Demir TRT Haber özel yayınının konuğu oldu. [İzlemek için](#)
- Prof.Dr. Sibel Sakarya ile Agos gazetesinde yapılan röportajı [buradan](#) okuyabilirsiniz.
- HASUDER Webinerleri serisinde “Pandemi sürecine yönelik halk sağlığı uzmanlarının soruları ve önerileri” başlıklı webiner 11 Nisan 2020 tarihinde yapıldı. Kayıtı [izlemek için](#)

Okuma Önerisi

COVID-19 kontrolüne yönelik karantina veya diğer halk sağlığı önlemleriyle kombinasyonu: hızlı derleme

Onaylanmış COVID-19 vakalarıyla teması olan, salgının yayıldığı ülkelerden seyahat eden veya yüksek bulaş olan bölgelerde yaşayan kişilerin karantinasının (tek başına veya diğer önlemlerle birlikte) etkilerini değerlendirmek için hızlı bir literatür incelemesi yapılmış. COVID-19 üzerine 10 modelleme çalışması, SARS ve MERS üzerine dört gözlemsel çalışma ve 15 modelleme çalışması olmak üzere yirmi dokuz çalışmanın verileri değerlendirilmiştir. Modelleme çalışmaları, simüle edilen karantina önlemlerinin, örneğin, doğrulanmış veya şüphelenilen vakalara maruz kalan kişilerin karantinasının, farklı senaryolara dayanan hiçbir önlem almamakla karşılaştırıldığında vakaların % 44 - 81'ini ve ölümlerin % 31- 63'ünü önlediğini rapor etmiş. Çok düşük kesinlikte kanıtlar, karantina önlemleri ne kadar erken uygulandıysa, maliyet tasarrufunun o kadar yüksek olduğunu göstermiş. Modeller karantınayı okulun kapatılması, seyahat kısıtlamaları ve sosyal uzaklaşma gibi diğer önleme ve kontrol önlemleriyle birleştirdiğinde, yeni vakaların, bulaşmaların ve ölümlerin azaltılması üzerinde tek başına tedbirlerden daha büyük bir etki göstermiş.

Nussbaumer-Sreit, B. et al. Quarantine alone or in combination with other public health measures to control COVID-19: a rapid review. Cochrane Database of Systematic Reviews, 2020, 4. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD013574>

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Ayşe Gülsen Teker, Uzm. Dr. Duygu Kavuncuoğlu, Uzm. Dr. Musa Şahin, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. Tuğçe Dartılmak, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver ve Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler tarafından hazırlanmıştır.*